

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 19.6.2009
COM(2009) 269 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Изпълнение, резултати и обща оценка на Европейската година на равните
възможности за всички (2007 г.)**

{SEC(2009)781}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3
1.1.	Каква е целта на настоящото съобщение?	3
1.2.	Защо е необходима Европейска година на равните възможности за всички и какви бяха преследваните от нея цели?	3
2.	Изпълнение	5
2.1.	Изпълнение на ЕГРВ на национално равнище.....	5
2.2.	Изпълнение на ЕГРВ на равнището на ЕС	8
3.	Постижения и устойчивост	10
3.1.	В участващите страни.....	10
3.2.	На равнището на ЕС	11
4.	Заключение	14

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Каква е целта на настоящото съобщение?

През 2006 г. Съветът и Европейският парламент потвърдиха отново своето убеждение, че недопускането на дискриминация представлява основен принцип на Европейския съюз, като определиха 2007 г. за *Европейска година на равните възможности за всички* (наричана по-долу „ЕГРВ“). Замисълът на ЕГРВ бе да се повиши осведомеността за правото на всеки да води живот без дискриминация въз основа на големия набор от права и задължения, предвидени в директивите на ЕС, както и за необходимостта от разработване на средства на равнището на ЕС и държавите-членки за насърчаване на истинско равенство.

В съответствие с решението за установяване на ЕГРВ¹ с настоящото съобщение се докладва за резултатите и постиженията, прави се оценка на степента, в която са осъществени нейните цели, и се прави преглед на резултатите и на тяхната устойчивост.

В него се набляга на следните точки:

- основните предизвикателства и съответните цели, които ЕГРВ трябва да постигне;
- изпълнението на ЕГРВ от практическа и финансова гледна точка, въз основа на независим доклад за оценка² и като се вземат предвид определените в решението изисквания; както и
- устойчивостта на резултатите от ЕГРВ на национално равнище и на равнището на ЕС, за да се прецени по какъв начин те биха могли да бъдат приложени по отношение на по-сериозните предизвикателства, пред които е изправен ЕС.

1.2. Защо е необходима Европейска година на равните възможности за всички и какви бяха преследваните от нея цели?

а) Предизвикателства

Първоначално идеята за ЕГРВ бе представена от Комисията като част от рамкова стратегия³ за борба с дискриминацията, която насочи вниманието към посочените по-долу предизвикателства пред по-нататъшното развитие на подхода на ЕС за политика на недопускане на дискриминация.

---

¹ Решение № 771/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно установяването на Европейска година на равните възможности за всички (2007 г.) — Към справедливо общество (текст от значение за ЕИП), ОВ L 146, 31.5.2006 г., стр. 1.

² Извършвана понастоящем оценка на Европейската година на равните възможности за всички (2007 г.) — <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=483&furtherNews=yes>.

³ „Рамкова стратегия за недискриминация и равни възможности за всички“ — COM(2005) 224.

Макар и директивите⁴, приети след 2000 г. въз основа на член 13 от Договора⁵ да се възприемат като отбелязване на значителен напредък, само малка част от хората познават своите права и задължения. Освен това лица и организации от първостепенна важност за подпомагането на жертвите и за конкретното прилагане на директивите, като юристи, неправителствени организации и социални партньори често не притежаваха необходимите познания и възможности за действие.

Политика

Освен гарантирането на формалното право на недопускане на дискриминация, останаха много други препятствия от структурен характер, като дълбоко вкоренените стереотипи относно групи, при които съществува риск от проява на дискриминация, както и неучастието на такива групи в социалния живот. Освен това всеки път, когато тези препятствия биваха преодолявани, подходът се ограничаваше само до конкретното основание за дискриминация, макар и да ставаше все по-ясно, че по този начин не се отразява реално опитът на отделната личност. Тъй като много от предизвикателствата и подходите за справяне с тях бяха общи по отношение на различните основания за дискриминация, един трансверсален подход, основаващ се на анализи и провеждането на диалог, би могъл да се окаже доста полезен. И на последно място, но не по важност, съществува увереност, че ЕС би могъл да играе по-значима роля при събирането и представянето на годни за разпространение добри практики, с цел премахването на тези комплексни структурни препятствия.

б) Европейската година на равните възможности за всички като начин за посрещане на предизвикателствата

Решението за ЕГРВ имаше за цел да отговори на предизвикателствата посредством четири цели: права (съответстващи на предизвикателствата, свързани със законодателството), представителство, признание и уважение (съответстващи на предизвикателствата, свързани с провежданата политика). Съзаконодателите определиха и следните три принципа за изпълнение, които се описват по-подробно в следващия раздел:

- балансирано третиране на основанията, като се поставя акцент върху множествената дискриминация, и задължение за вземане предвид на въпроса за равенството между половете при всички дейности;

- децентрализирано изпълнение чрез национални планове и действия, при които се вземат предвид националните, регионалните и местните различия; и

---

⁴ Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход (ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22), Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г. за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, 2.12.2000 г., стр. 16) и Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги (ОВ L 373, 21.12.2004 г., стр. 37).

⁵ Включен в Договора за ЕО с Договора от Амстердам, член 13 от Договора за ЕО предвижда, че Общността може да предприема необходимите мерки за борба с дискриминацията, основана на различията в пола, расата или етническия произход, религията или убежденията, наличието на физическо или умствено увреждане, възрастта или сексуалната ориентация.

- тясно сътрудничество с гражданското общество и социалните партньори.

Така че резултатите от ЕГРВ трябва да бъдат оценявани в светлината на тези цели и принципи (раздел II) и в зависимост от тяхната устойчивост (раздел III).

2. ИЗПЪЛНЕНИЕ

В настоящия раздел се прави преглед на изпълнението на ЕГРВ на национално равнище и на равнището на ЕС, въз основа на извършена външна оценка⁶. В приложението са представени допълнителни факти и цифри.

2.1. Изпълнение на ЕГРВ на национално равнище

а) ЕГРВ в цифри

Действия по места

Бяха проведени **434 действия** в **30 участващи страни**⁷. Броят и обхватът на действията, от три в Белгия⁸ до 49 във Франция⁹, се различаваше значително в отделните държави. Те доведоха до около **1 600 прояви**¹⁰, състоящи се от над 1 000 срещи и мероприятия, от около 440 кампании на национално равнище и от над 120 изследвания и проучвания. Сред основанията за дискриминация в центъра на тяхното внимание най-често бяха расата/етническата принадлежност (61 % от всички действия) и пола (62 %). Освен това бе оказана „морална подкрепа“ на над **1 700**¹¹ допълнителни дейности, които бяха в съответствие с целите на ЕГРВ.

Фактът, че бяха отправени толкова голям брой искания за използване на логото и на други материали, свързани с ЕГРВ, бе ясен показател за нейната добавена стойност. В почти всички окончателни доклади за дейността бе отбелязана значимостта на действията, на които бе предоставена морална подкрепа, като Кипър, Италия, Малта, Полша, Португалия и Румъния им отделиха специално внимание.

⁶ Оценката, проведена от Rambøll Management SA, включваше 10 посветени на отделни държави изследвания (Белгия, Дания, Испания, Финландия, Ирландия, Литва, Полша, Румъния, Обединеното кралство и Словакия), както и четири тематични доклада, насочени към начина на справяне с трите основания за дискриминация (възраст, раса/етнически произход и сексуална ориентация) и интегрирането на равенството между половете във всички действия и дейности в рамките на ЕГРВ.

⁷ Тъй като държавите от ЕИП (Исландия, Лихтенщайн и Норвегия) също взеха решение да отбележат ЕГРВ (и следователно да се съобразят с нейните правила), общият брой на участниците достигна 30.

⁸ Планираната в Белгия медийна кампания бе най-значимото действие, предприето в рамките на ЕГРВ. С бюджет от 465 300 EUR, тя бе насочена към всичките шест основания за дискриминация, определени от ЕГРВ във връзка с темите относно правата, признанието и уважението.

⁹ Франция осъществи най-голям брой действия, организирани от различни участници (повечето от които неправителствени организации), като повече от половината от тях бяха реализирани на местно или регионално равнище.

¹⁰ Източник: Въпросник, предназначен за националните изпълнителни органи (Окончателен доклад за оценка).

¹¹ Действия, при които бе разрешено да се използва логото на ЕГРВ, но за които не бе отпуснато финансиране от ЕС.

Организатори на действията и партньори

Общо около 1 000 организатори и допълнителни партньори¹², повечето от които национални органи (42 %), неправителствени (25 %) или други организации¹³ (20 %), взеха участие в изпълнението на 434-те основни действия.

Равнище на изпълнение и целеви групи

Действията (75 % от тях) се изпълняваха основно на национално равнище и по-рядко на регионално или местно равнище (около 30 % за всяко от равнищата)¹⁴. Около 80 % от осъществените 434 действия бяха насочени към широката общественост, около 50 % — към гражданското общество, административните органи и медиите, и 33 % — към ръководителите на предприятия.

Финансово планиране и изпълнение

Съзакондателите определиха общ бюджет за ЕГРВ от **15 млн. EUR**, като 7,65 млн. EUR от тях бяха предоставени за дейности на национално равнище. Участващите страни трябваше да осигурят сума от публични или частни източници, еквивалентна на получената от ЕС, така че общият прогнозен бюджет за 27-те държави-членки достигна 15,30 млн. EUR. Докато повечето от 30-те участващи страни решиха да предоставят средства, съответстващи на 50-те % съфинансиране от страна на Комисията, някои планираха да предоставят дори повече от изискваните 50 %, в резултат на което комбинираният общ прогнозен бюджет достигна около 18,5 млн. EUR.

И на последно място, окончателните разходи за 434-те действия, осъществени на национално равнище, възлязоха на 15,9 млн. EUR, или 86 % от първоначалния прогнозен бюджет.

Всички 30 участващи страни осигуриха финансово участие, което най-малко съответства на размера на безвъзмездните средства от ЕС, като тяхното общо процентно участие надвиши 57 %. В резултат на надценяване на разходите, съчетано със закъснения по време на етапа на планиране, започването на дейностите и получаването на финансовите средства, някои страни изразходиха по-малко от предвидената в бюджета сума, но това най-общо бе компенсирано от допълнителни ресурси, предоставени от седем страни.

б) Спазване на ключовите принципи относно изпълнението

Децентрализацията и балансираното третиране на всички основания за дискриминация, които бяха сред ръководните принципи за изпълнение на ЕГРВ, определени в решението за нейното установяване, се оказаха ключови фактори за нейния успех.

---

¹² В някои от действията участваше повече от един партньор, и поради това броят им е по-голям.

¹³ Основно университети, регионални и местни власти, представители на бизнеса и социални партньори.

¹⁴ Сборът надвишава 100 %, тъй като някои действия бяха изпълнявани едновременно на няколко равнища.

Децентрализация

В решението се уточняваше, че основната част от действията в рамките на ЕГРВ трябва да бъдат децентрализирани. За тази цел всяка от 30-те участващи страни трябваше да определи **национален изпълнителен орган (ННО)**, който обикновено беше министерство. Но в някои случаи с тази задача бе натоварен националният орган, отговарящ за равнопоставеното третиране, или службите на омбудсмана. Броят на персонала варираше от 15 в Португалия до едно лице в Белгия и Норвегия, като на национално равнище общият им брой бе около 100 души, натоварени с изпълнението на ЕГРВ.

Всеки национален изпълнителен орган трябваше да изготви **национална стратегия** за изпълнение на ЕГРВ в **тясно сътрудничество с гражданското общество**. За първи път държавите-членки бяха приканени да очертаят предизвикателствата, с които се сблъскват, във връзка с всяко от шестте основания за дискриминация, обхванати от член 13 от Договора за ЕО, своите национални приоритети в това отношение, като вземат предвид **четирите основни цели (посочени по-горе)**, установени с решението за ЕГРВ, и да съставят списък на отделните дейности, избрани за съфинансиране от страна на ЕС.

Общото мнение бе, че децентрализираното изпълнение е повишило значението на ЕГРВ, като е позволило на четирите общи цели да бъде обърнато особено внимание, като те са били адаптирани съобразно националните условия.

Освен това организаторите на действия имаха възможност да се обръщат пряко към един ННО, който разбира добре националните условия, и това позволи да бъдат включени участници, работещи единствено на националния език. Според докладите от Дания, Ирландия, Литва, Румъния, Испания и Словакия, посветени на изследвания на проектите в отделните страни, децентрализираният подход е улеснил:

- действията, провеждани в близост до гражданите, които по този начин са отразявали социалната действителност;
- възможностите за комуникация и сътрудничество в рамките на група от няколко организации, представляващи различни основания за дискриминация;
- идентифицирането на по-малките неправителствени организации и създаване на възможност за тяхното участие.

Балансирано третиране на всички основания

В решението се отправяше призив за балансирано третиране, в рамките на възможното, на **всички основания** за дискриминация. В повечето от участващите страни това се прояви под формата на покани за подаване на предложения, свързани едновременно с най-малко две или три основания.

Този **трансверсален или множествен подход** насърчи сътрудничеството между:

- националните, регионалните и местните органи, отговарящи за различните основания за дискриминация, и
- неправителствените организации, представляващи на национално, регионално и местно равнище различните подложени на дискриминация групи.

ЕГРВ бе първата инициатива, при която въпросът за **пола** бе разглеждан не изолирано, а във връзка с другите пет основания, посочени в член 13 за Договора за ЕО. В резултат на това някои страни подкрепиха действия, насочени към жените, сблъскващи се с **множествена дискриминация**, като тези от малцинствата (по-специално жените от ромските общности) и възрастните жени с увреждания, които по-лесно биха могли да станат жертва на дискриминация, отколкото мъжете в същото положение.

2.2. Изпълнение на ЕГРВ на равнището на ЕС

Участие на ключовите действащи лица

В решението за ЕГРВ се предвиждаше създаването на **консултативен комитет**, съставен от членове от всяка от 30-те участващи страни. Той проведе заседания седем пъти в периода от юни 2006 г. до юли 2008 г.

Чрез осигуряване на подкрепа и дейности за повишаване на осведомеността, организациите, които представляват и защитават жертвите на дискриминация, изиграха основна роля за превръщането на правата по отношение на борбата срещу дискриминацията в ефективно действащи. Така че привличането на гражданското общество в разработването и изпълнението на дейностите в рамките на ЕГРВ беше от решаващо значение. Комисията организираше редовно срещи с **неправителствените организации и социалните партньори** в рамките на **консултативна група**, която проведе шест заседания в периода от юни 2006 г. до юли 2008 г.

Конференции за откриване и закриване на ЕГРВ

Конференцията за откриване на ЕГРВ, домакин на която бе германското председателство на Съвета, и първата среща на високо равнище за равенството¹⁵ се проведе в Берлин в края на януари и привлякоха 530 участници. Близко 700 участници присъстваха на конференцията за закриване на ЕГРВ в Лисабон на 19 и 20 ноември, на която бяха обсъдени постиженията и резултатите от ЕГРВ. Резултатите от обсъжданията бяха включени в заключенията на Съвета относно ЕГРВ (вж. по-долу). Участниците в тези две конференции бяха представители на широк кръг лица, отговорни за вземането на решения, и заинтересовани страни от всички 30 участващи страни, както и представители на високо равнище на европейските институции и гражданското общество.

„Европейски парламент на равните възможности“

Както Европейският парламент, така и отделни негови членове от голям брой комитети и политически групи изиграха основна роля по време на ЕГРВ. Парламентът и Комисията организираха съвместно „Европейски парламент на равните възможности за всички“, тоест форум за провеждане на диалог с гражданското общество относно премахването на дискриминацията и насърчаване на равните възможности за всички в областта на заетостта и извън нея, който се проведе в сградата на парламента в Брюксел на 11 и 12 октомври. И двете институции потвърдиха отново ангажимента си да въведат мерки за по-добро изпълнение и разширяване на обхвата на съществуващите правни разпоредби на ЕС, предоставящи защита от дискриминацията по всички предвидени в член 13 основания. Членовете на Европейския парламент взеха участие в

---

¹⁵ COM(2005) 224.

дейности на национално и общностно равнище, като обиколката на камиона, посветен на многообразието, която започна от Страсбург през април 2007 г.

Проучвания на Евробарометър

Три цялостни проучвания на Евробарометър¹⁶ относно възприемането от обществото на дискриминацията, равенството и многообразието подкрепиха с фактологична информация обсъжданията и дейностите на ЕГРВ. Националните информационни документи, съставени на 22 езика на ЕС, спомогнаха за идентифициране на предизвикателствата на национално равнище. Единият от въпросите, свързан с осведомеността относно ЕГРВ в 27-те държави-членки, предостави добър индикатор за отражението на европейските и националните кампании и прояви: **37 % от 27 147 респонденти** на проучването Флаш Евробарометър № 232¹⁷ отговориха, че са **чували за ЕГРВ**.

Информационна и образователна кампания в рамките на ЕС

По време на кампанията за информиране и популяризиране в рамките на ЕС бяха използвани различни инструменти:

- официалният **уебсайт на ЕГРВ**¹⁸: след като повечето от разделите бяха преведени на 22 езика на ЕС, сайтът стана леснодостъпен и бе посещаван от средно 74 578 души на месец, като общият им брой достигна 894 934;
- **материалите за кампанията в рамките на ЕС** бяха съставени на 22 езика, като те включваха брошура, пощенска картичка, афиш „Ние сме Европа“ и промоционални щандове за всеки НИО и за Комисията; и
- повече от 700 комплекта **печатни материали**, промоционални материали и щандове бяха предоставени на НИО, националните кореспонденти, неправителствените организации и публичните органи.

Представителствата и делегациите на Комисията осигуриха значителен принос посредством участието си в национални прояви на високо равнище и като бяха домакини на прояви в своите сгради. Участието на мрежата *Europe Direct* бе осигурено и в Кипър, Финландия и Румъния.

---

¹⁶ Специално издание на Евробарометър № 263 „Дискриминацията в Европейския съюз“, публикувано през януари 2007 г., Специално издание на Евробарометър № 296 „Дискриминацията в Европейския съюз — възприемане, опит и поведение“, публикувано през юли 2008 г., и Флаш Евробарометър № 232, публикувано през февруари 2008 г.

¹⁷ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_232_en.pdf.

¹⁸ <http://equality2007.europa.eu>.

3. ПОСТИЖЕНИЯ И УСТОЙЧИВОСТ

Резултатите от ЕГРВ ще бъдат ли поддържани и използвани по-нататък?

3.1. В участващите страни

Една Европейска година естествено не може да има повече от 12 месеца, но може да оказва дългосрочно отражение на национално равнище, по-специално по три основни начина.

а) Консолидиране на националните политики/дейности

От 30-те НИО 25 са изразили мнение, че без ЕГРВ те не биха разполагали с национални стратегии, а 23 са отбелязали, че техните национални стратегии са довели като резултат до значително повече дейности и инициативи за борба с дискриминацията, за равни възможности и в подкрепа на многообразието, отколкото това би било възможно без тях.

След приключването на ЕГРВ 72 % от организаторите на действията са очаквали техните действия да продължат в бъдеще или да бъдат повторени след края на ЕГРВ. 338 организатори на действия са заявили, че са разработили нови форми на сътрудничество или че са укрепили съществуващите структури за сътрудничество като резултат от действията, предприети като част от ЕГРВ. Освен това 88 % от тези, които са разработили концепции и материали, са изразили очакване те да бъдат използвани и след края на ЕГРВ.

б) Засилено сътрудничество с гражданското общество

Определянето на национални стратегии не само бе постижение само по себе си, но също така заздравя в голяма степен сътрудничеството между държавните органи и организациите на гражданското общество, като направи по-тесни връзките в рамките на всяка от тези страни.

18 НИО (от Австрия, България, Кипър, Чешката република, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Латвия, Люксембург, Нидерландия, Полша, Португалия, Словакия, Словения, и Швеция) изказаха мнение, че ЕГРВ е довела до ново или подобро сътрудничество с НИО или между тях, гражданското общество и социалните партньори, както и между групи и институции, които без импулса, осигурен от ЕГРВ, днес не биха работили заедно.

Като пряк резултат от ЕГРВ бяха създадени повече от 140 мрежи, включващи различни сектори от държавната администрация, органи, занимаващи се с проблемите на равнопоставеността, и организации на гражданско общество. За повечето от тях (95) се очаква да продължат дейността си през идните години.

в) Поява на нови въпроси

За някои държави ЕГРВ бе шанс за насочване на вниманието към някои основания за дискриминация, които никога преди не са били разглеждани или това не е ставало по такъв сериозен начин, както по отношение на останалите основания.

Благодарение на ЕГРВ бе запълнена една информационна празнина, понеже 21 страни проведоха изследвания конкретно върху **възрастовата дискриминация**. AGE (Европейската платформа на възрастните хора) подчерта, че ЕГРВ е успяла да повиши осведомеността относно едно относително ново основание за дискриминация — възрастта¹⁹: в това отношение ЕГРВ отбеляза в някои страни решителна стъпка в нова посока, където възрастовата дискриминация се е превърнала за първи път във въпрос на обществена дискусия.

Голям брой от действията се занимаваха с дискриминацията **въз основа на расова или етническа принадлежност**: ЕГРВ оказа значителен принос при разглеждането на най-важните въпроси и нужди, идентифицирани на национално и общностно равнище в тази област. Тя даде възможност също така да се привлече вниманието към предизвикателствата, с които се сблъскват **ромите**: 12 действия, осъществени в 10 участващи страни, съдържаха значителна част, посветена на ромите, и позволиха да се повиши осведомеността относно тяхното положение в цяла Европа.

Решението относно ЕГРВ налагаше изисквания за борба по балансиран начин с всички основания за дискриминация, което означаваше провеждането не само на голям брой действия, при които се разглеждаше дискриминацията, свързана със **сексуалната ориентация**, като някои страни обърнаха и по-голямо внимание на този въпрос, но също така някои страни разгледаха този тип дискриминация за първи път. ЕГРВ успя също да въведе въпросите за транссексуалните лица в политическата програма.

3.2. На равнището на ЕС

а) Твърд и конкретен ангажимент относно провежданата политика

През декември 2007 г. Съветът по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси прие подробна резолюция²⁰ относно последващите действия във връзка с ЕГРВ, в която се приветстваха започнатите инициативи и се определяха приоритети за бъдещите действия. Европейският съвет от декември 2007 г. потвърди резултатите от ЕГРВ и подчерта по-специално необходимостта ЕС и държавите-членки да ускорят дейностите по насърчаване на приобщаването на ромите. На 2 юли 2008 г. Комисията прие като част от обновената социална програма²¹ **пакет от мерки за борба с дискриминацията**, които включват:

- ново предложение за **директива** за равното третиране, забраняваща дискриминацията, основана на възраст, увреждане, сексуална ориентация и религиозна принадлежност или убеждения извън сферата на трудовата заетост;
- **Съобщение** „Недискриминация и равни възможности: подновен ангажимент“, в което се предлага цялостен подход за засилване на борбата срещу дискриминацията, който включва:

¹⁹ http://www.age-platform.org/EN/IMG/AGE_assessment_of_European_Year.pdf

²⁰ Резолюция на Съвета относно последващите действия във връзка с Европейската година на равните възможности за всички (2007 г.), <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st15/st15383.en07.pdf>

²¹ „Обновена социална програма: Възможности, достъп и солидарност в Европа на 21-ви век“, COM(2008) 412 окончателен.

- по-ефективно използване на наличните инструменти, като интегриране на принципа за недопускане на дискриминация във всички политики, действия с положителен заряд, действия по измерване на дискриминацията и оценяване на напредъка, повишаване на осведомеността, както и обучение и дейности за насърчаване на многообразието на работното място;
- придаване на нов импулс на диалога относно политиката на недопускане на дискриминация, насочен едновременно към националните органи и гражданското общество;
- Решение на Комисията за учредяване на група от **правителствени експерти по въпросите на недопускането на дискриминация**²², която има за цел да проучва въздействието на мерките за недопускане на дискриминация на национално и общностно равнище, да утвърждава добрите практики посредством обучение между равнопоставени партньори и да разработи показатели за оценка на ефективността на политиките за недопускане на дискриминация;
- работен документ на службите на Комисията относно инструментите и политиките на Общността за приобщаване на ромите.

Този пакет от мерки се основаваше в голяма степен на придобития опит и на нуждите, формулирани по време на ЕГРВ, и по-специално на националните стратегии и свързаните с тях действия, дискусии и заключения от конференциите по откриване и закриване на ЕГРВ, както и на многобройни прояви на национално равнище. Предложението за нова директива въз основа на член 13 бе направено въз основа на цялостна оценка на въздействието, която отразяваше в значителна степен обсъжданията и събитията по време на ЕГРВ.

б) Възползване от импулса, породен от ЕГРВ, в периода на криза

През периода на настоящата рецесия, характеризираща се с нарастваща безработица и повишен риск от изпадане в бедност и изолация, ЕС и държавите-членки трябва да поддържат и укрепват своя ангажимент в полза на равенството и недопускането на дискриминация. Историята е показала как страхът и трудностите могат да бъдат използвани и да доведат до преследване на малцинствени групи и до нарушаване на основните права.

Осъзнаване на положението

Първата стъпка, която ЕС и държавите-членки трябва да предприемат, за да не позволят настоящото положение да доведе до неспазване на правата и до поява на по-големи пречки от структурен характер, е осигуряването на достъп до точна информация за случващото се по места. Липсата на сравними данни на равнището на ЕС относно положението на групите, изложени на риск от дискриминация, затруднява ясното разбиране и адекватният мониторинг на положението.

Комисията ще проведе проучване на Евробарометър относно възприемането на дискриминацията в средата на 2009 г., за да сравни тенденциите, очертани от проучванията, проведени преди и непосредствено след ЕГРВ. Това проучване ще

---

²² Решение C(2008) 3261.

допълни цялостната работа по събиране на данни, осъществена от Агенцията за основните права. Комисията, заедно с националните статистически органи, проучва и възможността за редовно събиране на статистическа информация относно мащаба и въздействието от дискриминацията и/или от съставяне на модул на ЕС за проучване на изпитаната дискриминация.

Провеждането на постоянен диалог с европейски мрежи на организации на гражданското общество²³ относно различните основания за дискриминация, обхванати от член 13 и Equinet (Европейската мрежа на националните органи по въпросите на равенството), който бе започнат по време на ЕГРВ, ще позволи на Комисията да получава актуализирани доклади за нарушаването на правата. Също така диалогът, който Комисията установи с държавите-членки като пряк резултат от ЕГРВ, ще позволи пряк обмен на мнения относно развитието в рамките на целия ЕС.

Отговор в случай на нарушаване на правата и намиране на решения

В близкото минало Комисията решително осъди всяко нарушение на основните права, включително извършването на расистки и хомофобски актове и изразяването на расистки или хомофобски позиции. Като пазителка на договорите тя следи отблизо съблюдаването на правата и ще разглежда внимателно всяко неспазване на правото на Общността. Така че бързото приемане от Съвета на предложението за директива въз основа на член 13 би представлявало мощен сигнал за ангажимента на ЕС по отношение на основните права и равенството.

Постоянният диалог с държавите-членки и гражданското общество, при който се извлича полза от натрупания по време на ЕГРВ опит, ще спомогне и за определяне на свързаните с политиките решения и добрите практики при предвиждане и борба с дискриминацията в настоящия икономически и социален климат. Срещата на високо равнище за равенството, която ще бъде организирана от шведското председателство през есента на 2009 г., се очаква да се занимае с въпроса за дейността за недопускане на дискриминация в настоящата обстановка на криза и да предостави ясни насоки на държавите-членки и заинтересованите страни за въпросите, които спешно трябва да бъдат решени в тези времена на големи предизвикателства.

Благодарение на ЕГРВ действията за повишаване на осведомеността относно съществуващите права и задължения и борбата със стереотипите бяха засилени чрез кампанията на равнището на ЕС и от голям брой дейности на национално равнище. Въз основа на извлечените поуки и в тясно сътрудничество със заинтересованите страни на общностно и национално равнище Комисията прави по-интензивни дейностите си за повишаване на осведомеността²⁴, за да гарантира достъп до точна информация и изпрати ясен сигнал, че дискриминацията и стереотипите са неприемливи, тъй като оказват отрицателно въздействие върху икономическото възстановяване.

Конкретно заемане с въпроса за приобщаването на ромите

В период на икономическа криза ромите изглежда са изложени на риск от по-силна дискриминация. Цялостният доклад на Комисията относно инструментите на

---

²³ Европейската платформа на възрастните хора (AGE), Европейският форум на хората с увреждания (EDF), Европейската мрежа срещу расизма (ENAR), Европейският ромски информационен офис (ERIO), Европейското женско лоби (EWL), Международната асоциация на лесбийките и гейовете (ILGA) и Европейският младежки форум (YFJ).

²⁴ <http://www.stop-discrimination.info>.

Общността, представен през юли 2008 г. в отговор на искане на Европейския съвет от декември 2007 г., бе включен в организирана от Комисията среща на високо равнище, посветена на ромите, която се проведе през септември 2008 г. Срещата на върха и докладът, който предизвика оживени дискусии, накараха заинтересованите страни да се споразумеят да увеличат усилията си за насърчаване на приобщаването на ромите.

Въпреки че Комисията пое ръководството на този процес, бе необходимо действие на националните, регионалните и местните органи за постигане на реален напредък по места. Европейският съвет от декември 2008 г. одобри цялостните заключения от заседанието на Съвета по общи въпроси²⁵, като потвърди ангажимента на държавите-членки за използване на наличните средства, като например структурните фондове, за подкрепа на приобщаването на ромите, и реши да проведе втора среща на високо равнище, посветена на ромите, по време на испанското председателство, на 8 април 2010 г. — международния ден на ромите.

За да се подготви събитието и да се гарантира оживен дебат, приносът на всички участници ще бъде представен в рамките на платформа по ромските въпроси. Цялостният доклад, изготвен преди срещата на високо равнище, ще бъде допълнен от широкообхватно изследване на успешните политики и програми, което ще бъде проведено от Комисията като продължение на ЕГРВ. Първото заседание на платформата, организирано от чешкото председателство и Комисията, се проведе през април 2009 г.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Амбициозното и насоченото към бъдещето решение за установяване на ЕГРВ наложи строги изисквания, за да се гарантира, че предоставените на тази инициатива финансови и човешки ресурси ще генерират значителна добавена стойност. Въпреки относително краткия подготвителен период от неговото приемане през май 2006 г. до началото на 2007 г., ЕГРВ успя да изпълни изискванията по отношение на изпълнението на бюджета и конкретните принципи на изпълнение (балансирано третиране на основанията за дискриминация, децентрализация, участие на гражданското общество и на социалните партньори и насочване на вниманието към множествената дискриминация и интегрирането на въпроса за равенството на половете във всички политики) и даде подтик на впечатляващ брой действия, които получиха финансова и морална подкрепа.

Най-важният фактор за успеха на ЕГРВ бе политическият ангажимент от страна на държавите-членки, европейските институции и гражданското общество. Държавите-членки не само заделиха значителни ресурси за практическото изпълнение, но се оказаха готови, като за някои от тях това ставаше за първи път, да обсъждат открито положението в тях по отношение на шестте основания за дискриминация и след това да изготвят публични стратегии за справяне с набелязаните предизвикателства. Комисията извърши своята задача по установяване на рамка за провеждането на ЕГРВ с политическата подкрепа на Европейския парламент и на Съвета. Гражданското общество както на равнището на Общността, така и на национално равнище изцяло се

---

²⁵ Документ на Съвета 15976/1/08 REV 1, параграфи 10—14.

присъедини към проекта и предостави значителен дял от ограничените си ресурси за неговото изпълнение.

В допълнение към изпълнението на общата цел за повишаване на осведомеността относно правата и задълженията в съществуващата правна рамка, ЕГРВ предизвика дискусия за прекратяване на изолираното възприемане на шестте основания за дискриминация. Тази дискусия залегна в решението на Комисията за приемане на ново предложение за директива въз основа на член 13, за да се хармонизира предлаганата защита по отношение на основанията за дискриминация, като тя спомогна и за провеждане на постоянен дебат с държавите-членки и заинтересованите страни, което ще окаже помощ на ЕС за разработване на политика за постигане на равенство и ще позволи на всеки човек да осъществи напълно своя потенциал. Тези достижения ще допринесат за разсейване на страховете и предразсъдъците, които финансовата и икономическата криза може да предизвика, и за предотвратяване на възникването на нови форми на дискриминация, които биха могли да увеличат изолацията и да възпрепятстват икономическото възстановяване.